

- CALZADA, Arcadi; NIEBLA, Antonio; GONZALEZ, Àgata. *L'univers d'Amadeo Gabino*. Girona / Calella de Palafrugell: Caixa de Girona / Jardí Botànic de Cap Roig, 2005. 96 p.
- CASA I GENOVER, Josep; GIBRAT I JUANOLA, Narcís. *La Tallada d'Empordà*. Girona: Diputació, 2005. 96 p.
- CASADESUS FA, Martí; CASTRO, Rudi de. *Organització de la producció*. Girona: Documenta Universitaria, 2005. 116 p.
- CATLLAR, Bernat [et al.]. *Enric Catà i Catà, 1878-1937: Fons d'arxiu*. Girona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2005. 121 p.
- CLARA I RESPLANDIS, Josep. *Hores d'institut a la Força*. Girona: CCG, 2005. 67 p.
- CODINA NEGRE, Joan. *La llegenda del tapís: Una aventura de Siset*. Girona: Ajuntament, 2005. 72 p.
- FAURÓ, Maria; MINOBIS, Pep; MINOBIS, Berto; SUREDA, Marc; TREMOLEDA, Joaquim. *Del Mont al Fluvià: Besalú - Beuda - Maià de Montcal - Sant Ferriol*. Girona: Diputació, 2005. 174 p.
- GALÍ ESPELT, Núria. *La imatge turística del patrimoni monumental de Girona*. Girona: Universitat de Girona, 2005. 83 p.
- GONZALO, Marta de; PÉREZ PRIETO, Publio [eds.]. *L'increment: Una publicació amb preguntes i respostes*. Girona: Fundació Espais d'Art Contemporani, 2005. 88 p.
- GORDI I SERRAT, Josep. *Els boscos*. Girona: Diputació, 2005. 96 p.
- GRABULEDA I ESTEVE, Josep. *Rafael Vilarrubias: Un reporter d'avantguarda*. Girona: Rigau, 2005. 105 p.
- Grupo de Geografía Urbana de la Asociación de Geógrafos Españoles; Càtedra de Geografia i Pensament Territorial de la Universitat de Girona. *La ciudad y el miedo*. Girona: Universitat de Girona, 2005. 334 p.
- Guinovart: *Obres del 2000 al 2005*. Girona: Caixa de Girona, 2005. 143 p.

envolta el jaciment i que és el seu element estructural més destacat. Concretament, es fa un estudi acurat de la seva tècnica constructiva i se la relaciona amb altres fortificacions de la mateixa època (Recopolis-Guadalajara), alhora que s'emmarca dins d'una tradició poliòrcètica encara deutora del món romà tardà. El capítol cinquè, en canvi, se centra en l'estudi dels diversos materials arqueològics apareguts al llarg de les distintes campanyes. Cal dir que si bé aquest és l'apartat de lectura més feixuga del llibre, sobretot per als llecs en el tema, també és un dels més interessants, atès que l'autor realitza un estudi exhaustiu, acurat i ple d'informació i erudició que li donen un gran interès. Finalment, els capítols sisè i setè tracten d'emmarcar el jaciment dins la vida política i cultural de la darrera etapa del regne visigòtic de Toledo i ens mostra com el poblat del Puig Rom és un jaciment d'un gran valor per tractar d'entendre aquest període històric, encara poc conegut i del qual se'ns han conservat poques restes (a Catalunya amb prou feines trobem dos jaciments més amb els quals establir paral·lels: el del Bovalar, al Segrià, i el de Vilaclara, al Bages).

Finalment, però, no vull acabar aquesta breu ressenya sense assenyalar l'existència d'algunes errates d'impremta, les quals si bé no enterboleixen el valor

del llibre són incomprensibles en un treball d'aquesta qualitat, publicat pel Museu d'Arqueologia de Catalunya. En concret, parlo de les que apareixen en les pàgines 65, on s'ha escrit 1976 i 1977 en lloc de 1946 i 1947, i de la que trobem a la pàgina 67, on l'excavació de Folch i Torres se situa a l'any 1947, en comptes del 1917.

Lluís Buscató i Somoza

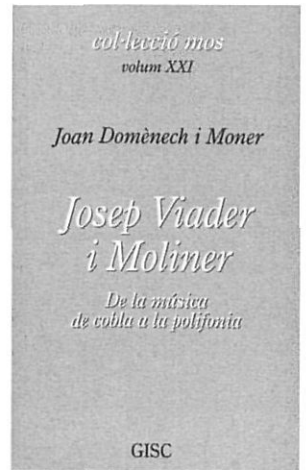
Un músic, un ciutadà

DOMÈNECH I MONER, J.

Josep Viader Moliner. De la música de cobla a la polifonia.

Col·lecció Mos, volum XXI. GSIC. Girona, 2005. 253 pàgines.

Escriure la vida de Josep Viader Moliner és necessàriament escriure bona part del segle XX a la ciutat de Girona. Seguint la seva trajectòria queden al descobert els inicis de moltes de les institucions que avui dia són emblemàtiques per a la ciutat. No sols parlem de la Coral Polifònica de Girona, de la qual Viader es féu càrrec durant més de 40 anys, sinó també de la Normal, del Conservatori de Música de la ciutat, de la Saba Nova... Josep Viader es presenta com una persona tan activa en tots els nivells que llegir la seva biografia permet conèixer una mica

més allò que ens envolta el dia a dia. Tal com el va descriure Joan Ribas al diari *El Punt* el 1990, «La gesta de Josep Viader fundant una coral i portant-la durant anys és una lloable iniciativa situada al costat de moltes altres —de més o menys volada— però que tenen totes un divisor comú: que depenen i s'aguanten sobre la testa i l'obstinació d'una persona, i amb l'ajut i el suport de les que l'acompanyen».

Així doncs, crec que no ha estat fàcil per a Joan Domènech escriure la biografia d'un personatge tan present a la ciutat en només 187 pàgines, sense limitar-se a la citació dels fets i els moments. El llibre que ens proposa l'autor va molt més enllà del mestre Viader. L'activitat del músic li permet fer recerca de les institucions amb les quals col·laborà i donar èmfasi a diferents personatges del seu cercle que també han tingut rellevància a la vida cultural de la ciutat. Podríem dir que

la biografia és l'excusa a partir de la qual es proposa un estudi no només sobre l'activitat del músic sinó també sobre el seu entorn immediat.

El llibre es divideix en 14 capítols. La divisió no respon a la necessitat de fer pauses en la narració, sinó que cada un dels capítols forma una unitat, un vessant de la vida de Josep Viader. Tanmateix, podem distingir tres grans apartats en la publicació. Un de primer engloba els 4 primers capítols del llibre, en els quals l'autor ens posa en context. Hi ha poques biografies que s'iniciïn amb una explicació tan detallada del moment històric, social i econòmic que envolta el protagonista en el seu primer instant de vida. Aquest entorn, sens dubte, marca i predestina bona part de la vida de les persones. La seva descripció permet al lector situar-se cronològicament en el moment del naixement del protagonista del llibre i poder seguir la seva evolució des de la mateixa perspectiva.

A la segona part, formada pels cinc capítols següents, s'explica l'activitat de Josep Viader tant com a mestre de la Normal com al capdavant del conservatori de la ciutat de Girona. Hi destaca el capítol 7, en el qual es descriu la seva relació amb la Capella Polifònica, com l'impulsà i com dedicà bona part de la seva vida a la seva consolidació.

El tercer bloc és el que conclou el llibre i està integrat per cinc capítols que

recullen el llegat que ha deixat el mestre Viader en l'àmbit musical gironí. Un capítol es dedica als reconeixements i distincions que ha rebut el músic, entre els quals cal destacar la Creu de Sant Jordi, que li atorgà el president de la Generalitat Jordi Pujol l'any 1991, i l'emotiu homenatge que la Polifònica li va retre l'any 1990. En el capítol dels deixebles, molts d'ells, amb la lectura d'aquest llibre, podran reviuir etapes de la seva pròpia vida i dels moments que compartiren amb el músic.

Cal dir que aquesta lectura dona a conèixer un personatge brillant, no només com a músic sinó com a incentivador de canvis, com a promotor de la vida cultural de Girona. L'exemple d'un ciutadà actiu que ha fet molt per la nostra ciutat i que cal tenir present.

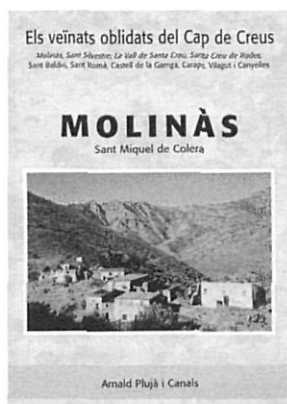
Marta Pi Vázquez

La memòria dels pobles abandonats del cap de Creus

PLUJÀ CANALS, Arnald.
Molinàs
 Col·lecció Els veïnats oblidats del cap de Creus.
 Ed. autor. Figueres, 2005.
 255 pàgines.

El llançanenc Arnald Plujà, en el seu incansable quefer investigador, ha tirat endavant *motu proprio* una col·lecció per recuperar la memò-

ria històrica dels petits pobles abandonats del cap de Creus, un territori amb característiques ambientals i socioeconòmiques singulars en el qual l'acció de la tramuntana i el conreu de la vinya han teixit un terreny feréstec on el paisatge i la seva gent han estat estretament entrelaçats. En altre temps, al cap de Creus hi havia una gran dispersió de pobles, veïnats i masos avui colgats de vegetació, la memòria dels quals ha anat desapareixent.

Amb aquest primer volum, acuradament editat, ben documentat i excel·lentment il·lustrat, Plujà rescata de l'oblit la història i la gent del petit nucli de Molinàs, pertanyent al terme de Colera. De fundació *ex novo* al darrer quart del segle XVIII, l'existència de la població ha perdurat fins a mitjan segle XX, en què la manca d'infraestructures, coincidint en el temps amb la crisi del món agrari i la puixança del turisme a la costa, va convertir en resistència numantina la vida d'aquests petits pobles

arrezerats de la línia costanera, amagats entre muntanyes, com pessebres entre les vinyes i els olivars.

La història de Molinàs i els molinencs és la d'una vida dura, en un territori de difícil domesticació, on la geologia i la vegetació dificulten el conreu, on tota mena d'inclemències meteorològiques es desfermen amb fúria, i amb un minifundi que limitava extraordinàriament les possibilitats econòmiques dels qui hi vivien, com demostra Plujà amb un acurat treball genealògic de reconstrucció de les famílies molinenques.

Tanmateix i paradoxalment, el tret de gràcia a Molinàs li va venir de l'Ajuntament de Colera amb la vènia de la Generalitat de Catalunya, que el 1984 va preferir canviar la destinació d'una subvenció per asfaltar el camí que hi porta. La frontera arbitràriament traçada entre Portbou i Banyuls esdevé real quan observem amb tristesa l'evolució del món rural a una i altra banda: mentre que l'Estat francès ha arribat allà on hi havia un ciutadà francès, aquí no. La verdor primaveral de les vinyes o la vermeïllor a la tardor omplen de colors la costa Vermella, mentre el cap de Creus empal·lideix. Amb l'abandonament dels petits pobles el país també perd la seva memòria històrica, ara tan reivindicada.

David Moré Aguirre